

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

2. Завалевський, Ю. І. (2016). Конкурентоспроможність викладача як результат його професійної компетентності. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія, (2), 195-199.

УДК 378+379.85+81'24+81'27

ЧИТАННЯ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ПЕРЕДУМОВА СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

М.Є. Шепель, М.А. Огренич, М.Л. Яковлєва

Згідно з Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання основною метою навчання іноземної мови виступає формування у майбутніх фахівців комунікативної компетенції, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур сучасного світу. Основа комунікативної компетенції - комунікативні вміння, що сформовані на основі мовленнєвих знань і навичок, соціокультурних та соціолінгвістичних знань, вмінь. У контексті формування необхідного рівня комунікативної компетенції всі види мовленнєвої діяльності необхідні для ефективного оволодіння мистецтвом комунікації, подальшої самоосвіти та самовдосконалення особистості.

Сучасний ринок праці потребує фахівців туристичної галузі, які на достатньому рівні володіють комунікативною компетенцією у читанні іншомовних текстів за професійним спрямуванням. Актуального питання набуває робота з фаховими текстами з іноземної мови у процесі становлення майбутнього фахівця туристичної галузі.

Мета нашого дослідження - визначення ролі фахових текстів з іноземної мови як передумови становлення майбутнього фахівця туристичної галузі.

Навички роботи з текстами професійного спрямування посідають одне з перших місць у переліку основних навчальних, а у майбутньому й професійних умінь і навичок. Читання та робота з фаховими текстами здійснюються протягом усього курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням» в немовних вишах з використанням різних форм та методів у залежності від етапу навчання, спеціальності та рівня володіння студентами іноземною мовою.

Згідно позиції А. Марлової, в процесі читання іншомовних фахових текстів у певній мірі вирішуються практична, освітня та виховна задачі вищої школи. Практична цінність читання полягає в сфері професійних інтересів студентів, коли вони зможуть здобувати потрібну академічну та професійну інформацію з іншомовних фахових джерел. Освітня задача вирішується шляхом сприяння розвитку здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати навчання як під час навчання у вищому навчальному

закладі, так і після отримання диплома про вищу освіту. Виховна задача вирішується через внесок у формування особистості майбутнього фахівця, якому вкрай необхідний розвиток його особистої мотивації (цінностей, ідеалів) і становлення критичного самоусвідомлення та вмінь спілкування у культурному розмаїтті академічної та професійної сфери [2, с. 83].

Ми підтримуємо позицію Н. Гальської, яка зазначає основні завдання читання, що стоять перед студентами в процесі роботи з фаховою літературою іноземною мовою: 1) отримання інформації яка б доповнювала та поглиблювала навчальний матеріал, що опановується студентами в процесі вивчення профільних дисциплін навчального плану; 2) формування необхідних навичок щодо подальшого самостійного читання літератури за фахом [1].

У процесі навчання професійно-орієнтованого читання використовуються наступні основні підходи: 1. learner-centered approach (підхід, у якому центром навчання є студент); 2. genre-based approach (підхід, заснований на особливостях жанру). Як відомо, learner-centered approach виник як реакція на традиційну методику навчання. Прихильники цього напрямку спираються на фонові знання студента. Для створення або активізації фонових знань передбачаються передтекстові вправи, як правило, це питання типу: Have you heard about virtual reality? What is virtual reality? [5, с. 159].

На нашу думку, для розвитку навичок читання важливу роль відіграють передтекстові, текстові, та післятекстові вправи. У методиці викладання іноземних мов їх називають: pre-reading, while-reading та post-reading activities.

Ми вважаємо, що важливого значення посідає робота студентів з автентичними текстами. Автентичним текстом є текст написаний фахівцями для фахівців. Він не створений з метою навчання мови. Завдяки цьому автентичні матеріали виступають містком між аудиторією та реальним світом. Різноманітність текстів робить читання більш цікавим для студентів, особливо коли вони відчують «справжність» тексту, їм зрозуміла мета навчання і вони відчують прогрес у даній діяльності [3, с. 103-104].

Під час виконання текстових вправ застосовують: вивчаюче читання (читання з повним розумінням тексту) та вибіркоче/переглядове читання (читання з метою пошуку необхідної інформації чи інформації, яка цікавить). У процесі вивчаючого читання студент намагається максимально повно й точно зрозуміти інформацію тексту та критично її осмислити. Вибіркове/переглядове читання передбачає наявність умінь швидко переглянути ряд матеріалів з метою пошуку необхідної інформації.

Для розуміння змісту тексту та для розвитку мовленнєвих навичок (читання, говоріння, аудіювання, письмо), які мають вплив на становлення майбутнього фахівця важливу роль відіграють післятекстові вправи.

Післятекстові вправи служать для перевірки розуміння прочитаного цілого тексту або його окремих фрагментів. С. Мусійчук пропонує наступні види вправ: прочитати текст і стисло передати його зміст; розділити текст на логічні частини і назвати їх; записати запитання до тексту і задати їх в логічній

послідовності товаришам; скласти план прочитаного; викласти зміст тексту за планом; підготувати повідомлення за темою тексту з використанням додаткової літератури [4, с. 116].

Власний досвід викладання дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова», «Іноземна мова у туристичній діяльності», «Професійна та наукова іноземна мова» дав змогу визначити, що робота з фаховими текстами сприяє становленню та розвитку студентів як професіоналів. У процесі роботи з іншомовною фаховою літературою у студентів-майбутніх фахівців виробляються уміння та навички, які необхідні у майбутній професійній діяльності: виділення головної думки; вміння стисло передати зміст прочитаного рідною мовою; вміння обрати необхідні деталі; узагальнення прочитаного; вміння проглянути текст та обрати головні факти; вміння знайти відповіді на поставлені запитання; вміння знайти необхідне посилання, довідку або формулювання.

Отже, робота з фаховою іншомовною літературою відіграє важливу роль у становленні майбутніх фахівців туристичної галузі: сприяє розширенню словникового запасу; має освітню, практичну та виховну мету; прищеплює навички роботи з автентичними текстами; розвиває навички критичного мислення та аналізу. Подальшого вивчення набуває розвиток навичок іншомовного ділового письма у процесі становлення майбутніх професіоналів туристичної галузі.

Література

1. Гальськова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам: пос. для учителя. 2-е изд., перераб. и доп. - Москва: АРКТИ, 2003. 192 с.
2. Марлова А. Передумови навчання успішного читання іншомовних фахових текстів у вищих навчальних закладах. *Молодь і ринок*. 2015. № 6. С. 82–85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_6_19 (Дата звернення:05.03.2020).
3. Марлова А. Особливості навчання читання іншомовних текстів професійного спрямування. *Молодь і ринок*. 2015. № 3. С. 102 - 106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_3_22. (Дата звернення:05.03.2020).
4. Мусійчук С. М. Розвиток навичок професійно-орієнтованого читання на заняттях з іноземної мови у немовних ВНЗ. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2014. № 4. С. 114 - 117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvpi_2014_4_19. (Дата звернення:05.03.2020).
5. Танана С. М. Психологічні та методичні аспекти використання багатокomпонентності мовленнєвої діяльності читання тексту іноземною мовою *Психолінгвістика*. Вип. 15. С. 152 - 162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psling_2014_15_13. (Дата звернення:05.03.2020).
6. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Language Policy Unit, Strasbourg. URL: <https://rm.coe.int/16802fc1bf> (Дата звернення: 05.03.2020).

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Формування математичної компетентності майбутніх економістів в умовах міждисциплінарної інтеграції	
Л.П. Гусак	292
Участь у міжнародних наукових проєктах як запорука розвитку компетенції науковців	
Л.В. Фігурська, І.С. Чернега	294
Знання іноземних мов як складова конкурентоспроможності сучасного викладача	
К.С. Гарбажій, В.А. Луцькова	295
Читання фахових текстів з іноземної мови як передумова становлення майбутніх фахівців туристичної галузі	
М.Є. Шепель, М.А. Огреніч, М.Л. Яковлева	297
Роль і призначення виробничої практики для формування професійної компетенції	
А.Д. Салавеліс, С.Л. Колесніченко, С.В. Поплавська	300
Методичні основи оцінювання маркування товару як важливий інструмент підготовки фахівців-товарознавців	
В.А. Луцькова, Л.О. Крупицька	301
Стажування на підприємстві - одна із форм підвищення професійної майстерності викладача	
О.Г. Соколовська, Л.О. Валевська, В.А. Шалений	302
Концепція підвищення кваліфікації викладачів в галузі інженерно-екологічної освіти	
М.М. Мадані, Р.І. Шевченко, О.О. Чернишова	304
Методичні аспекти реалізації професійної діяльності тьютерів	
А.В. Вітюк, Н.Г. Коновенко, Є.О. Осадчук	307
Education information model	
N. Lishchenko	310
Підготовка військовослужбовців навичкам надання першої медичної допомоги в бойових умовах	
К.В. Серіков, Б.М. Голдовський, Д.В. Лелюк	314
Навчання немедичних працівників методам надання першої медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях	
К.В. Серіков, С.О. Поталов, І.В. Філімонова	316
Досвід викладання загальнотехнічних дисциплін на кафедрі Компресорів та пневмоагрегатів	
В.І. Мілованов, Ю.О. Яковлев, В.М. Ярошенко	318
Мотивація головна рушійна сила успішного навчання студентів	
Ю.Д. Чумаченко	320
Гендерні стереотипи як деструктивний фактор становлення гендерної рівності у сфері освіти	
В.В. Чепурний, М.В. Петченко	321
Теорія менеджменту: як уникнути невідповідності між наукою управління та практикою господарювання	
Н.М. Корсікова	324